Unha cooperaciÃ³n en retroceso

Description

A UniÃ³n Europea (UE) e os seus Estados membros constitÃºen o primeiro doador mundial de axuda Ã³ desenvolvemento. Dende a ÃºltimaampliaciÃ³n (1995), o volume de recursos oficiais (AOD) destinados a esta finalidade supera a metade do total contemplado polo conxunto de paÃses doadores (CAD). Sen embargo, unha somera aproximaciÃ³n a esta realidade, en apariencia tan merecedora de encomio, amÃ³sanos a precariedade dunha afirmaciÃ³n que sendo certa, oculta innumerables sombras.

En primeiro lugar, cÃ³mpre significar que existe unha apreciable e preocupante tendencia Ã³ descenso dos fondos destinados a cooperaciÃ³n, reducciÃ³n que contrasta coa explicitaciÃ³n formal dunha inequÃvoca vontade de asumir maiores compromisos en cada vez mÃ¡is Ã¡reas xeogrÃ¡ficas, dos acordos subscritos en foros internacionais, do incremento da sensibilidade cidadÃ¡ no Ã¡mbito da UE a respecto destas polÃticas, da proliferaciÃ³n de emerxencias e crises humanitarias, e da agudizaciÃ³n global das desigualdades e desequilibrios que, pola contra, demandarÃan renovados esforzos.

En segundo lugar, a prevalencia do discurso da solidariedade intracomunitaria, ademais de provocar ese progresivo e substancial debilitamento na reserva de fondos para os paÃses do Sur, impÃ³n unha clara reorientaciÃ³n dos destinos. Se nun momento determinado os paÃses ACP (Africa, Caribe e PacÃfico) eran prioritarios no destino da axuda, os intereses estratÃ©xicos impoÃ±en agora un cambio de rumbo cara o MediterrÃ¡neo, os paÃses de Europa central e oriental e os novos estados da Ã¡rea ex-soviÃ©tica. Os paÃses ACP recibÃan nos anos oitenta o 70% de toda a axuda, pero en 1995 non superaban o 40%.

En terceiro lugar, outro handicap importante da polÃtica de cooperaciÃ³n impulsada dende a UE Ã© a sÃºa notoria orientaciÃ³n comercial e financeira. Dunha banda, a cooperaciÃ³n ocupa un lugar secundario, destinado a suavizar as consecuencias negativas das polÃticas de axuste estructural. A maior Ã©nfase queda reservada para as polÃticas de control da inflacciÃ³n, do dÃ©ficit pÃºblico, etc, mentres que a loita contra a pobreza segue lonxe de ocupar a preocupaciÃ³n central. Son os paÃses nÃ³rdicos, con mÃ¡is tradiciÃ³n de cooperaciÃ³n e sen vencellos coloniais, quen prestan maior atenciÃ³n Ã³s programas de erradicaciÃ³n da miseria estructural.

En cuarto lugar, a falta de congruencia. Se globalmente admitese a incoherencia das polÃticas comunitarias, no Ã¡mbito da cooperaciÃ³n a carencia Ã© especialmente manifesta. Asi, en teorÃa profundamente ligada Ã¡ PESC (polÃtica exterior e de seguridade comÃºn), incluida como un dos seus obxectivos no propio Tratado de Amsterdam, continÃºa hoxe sen desenvolvemento normativo e limitada a un mero enunciado. Por outra banda, na PAC, por citar un exemplo, subsidianse excedentes mentres se limita o acceso dos productos agrÃcolas procedentes dos paÃses do Sur, excedentes que se agravarÃ¡n coa prÃ³xima ampliaciÃ³n.

En quinto lugar, o actor clave na formulaciÃ³n destas polÃticas Ã© o Consello Europeo. A propia ComisiÃ³n carece de dereito de iniciativa. E o Parlamento, tradicionalmente mÃ¡is sensible e progresista nos seus posicionamentos, desempeÃ±a un papel secundario, de carÃ¡cter meramente consultivo.

En sexto lugar, gaÃ±a peso o asistencialismo en detrimento da cooperaciÃ³n. A UE Ã© un axente esencial da axuda humanitaria, un imponderable do noso tempo que sen embargo estÃ¡ a lastrar e condicionar os enfoques mÃ¡is tradicionais da cooperaciÃ³n que poÃ±en o acento na necesidade de transcender o inmediato para actuar sobre as estructuras e menos sobre os seus reflexos.

En suma, a Europa aberta, coÃ±ecedora e consciente das fondas desigualdades existentes entre os paÃses do Norte e do Sur, temerosa dos movementos migratorios, estÃ¡ a privilexiar, de facto, unha ampla fronteira-vixÃa, gardada con medios policiais e militares, con leis severas e cunha reorientaciÃ³n silenciosa do seu compromiso coa cooperaciÃ³n.

A cooperaciÃ³n Ã³ desenvolvemento Ã© inseparable da promociÃ³n do benestar social, da hixiene democrÃ¡tica, dos dereitos humanos, un discurso este moi habitual e incuestionado nas instituciÃ³ns comunitarias, pero, a pesar diso, os estados europeos continÃºan vendendo armas e minas Ã³s paÃses do Sur; privilexian os intereses estratÃ©xicos sobre outras variables (Marrocos-SÃ¡hara Occidental), ignoran a implementaciÃ³n de procesos de resoluciÃ³n de conflictos (Africa subsahariana), premian os desplantes Ã³s compromisos de paz (acordo de cooperaciÃ³n con Israel) e fracasan colectivamente nas polÃticas de prevenciÃ³n (BalcÃ¡ns).

Un balance menos brillante do que indican as cifras enunciadas Ã³ principio e que coa ampliaciÃ³n en perspectiva, ben poderÃan experimentar un estancamento e mesmo un retroceso.

Acceso ao artigo orixinal no repositorio web 1998-2012

APARTADOSTEMATICOXEOGRAFICOS

Others ARCHIVE

IDIOMA

Galego

Date Created
June 1, 2000

Meta Fields

Autoria :	3717
Datapublicacion :	20000601